

נֵס הַפֶּסַח

Le miracle de Pessah'

"אני חושב", אומר אני לעצמי, "אני חושב שהגיע הזמן שבני רפאל יהיה קרוב יותר אל החגים. הילד ער לכול הנעשה סביבו; עוד מעט יעזוב את הגן של הגננת טובה וילך לגן עירוני. ילד מפותח מעל לגילו ובעל הסתכלות חדה. גם עכשיו אינו נח; משחק כדורגל לפני הבית". אני קורא לו. הילד בא מייד. אני נותן לו את המסטיק ושואל:

– רפאל, מה אתה יודע על חג־הפסח?

– בפסח לא הולכים לגן.

– מדוע לא הולכים לגן?

– כשיצאו היהודים ממצרים לא הלכו לגן, אז גם עכשיו לא הולכים לגן. "הנה תשובה מקורית והגיונית לגמרי" – אני חושב לי, – משפט שלם ובנוי היטב. נראה שהוא לומד דברי־טעם מפי הגננת טובה".

– אבא – אומר בני רפאל, – כאשר יצאו היהודים ממצרים, מדוע לא הלכו לגן?

"אפשר, כמובן, להסביר לו" – אני חושב בליבי, – "אבל מוטב שהילד יגלה בעצמו".

– תשוב! – אני אומר.

– לא הלכו לגן – הוא חושב בקול רם, – מפני שהמצרים רצו לקחת את הילדים.

חיבקתי אותו בחמימות. תינוק בן חמש, בחיי! צריך להביא פעם פרחים לגננת הזאת.

– גם את משה רצו לקחת – ממשיך רפי, – ואז האימא שלו שמה אותו בתיבה, ובת־המלך, אֶסְתֶּר המלכה, מצאה אותו. (שר): "חג־פורים! חג גדול ליהודים! הבה נרעישה רש־רש־רש הבה נרעישה רש־רש־רש!"

אני רואה שהם לומדים הרבה שירים בגן.

– רפאל – אני מסביר לו, – כשיצאו היהודים ממצרים עדיין לא היה פורים. היהודים עבדו שם עבודת־פרך.

– אבא – שואל רפי, – טרומפלדור היה גיבור?

"אֶסּוּצִיאָצְיָה מעניינת", אני חושב לי.

– עכשיו איננו מדברים על טרומפלדור – אני אומר. – מה עשו היהודים כאשר ראו שרוצים לקחת מהם את הילדים שלהם?

– לא שלחו את הילדים לגן!

– נכון יפה – אמרתי.

– הם הסתירו אותם.
 – איפה הסתירו אותם? – שאלתי.
 – הילדים התחפשו. (שר): "זָקֵן יורד לי עד בְּרַפְיִים".
 "הם לומדים הרבה שירים בגן", אני חושב שנית.
 – נחזור לפסח – אני אומר, – מה אכלו היהודים כאשר יצאו ממצרים?
 – אוֹזֵנֵי־הָמֶן!
 – לא!
 – כן!
 – טוב, אם כן, מה אכלו עוד?
 – מצות. כשיצאו היהודים ממצרים, לא יכלו לבשל, וקנו לעצמם מצות.
 – לא קנו – אני מתקן אותו – אפו.
 – עפו כציפורים.
 – לא עפו, אפו.
 – אבא – אומר פתאום בני, – נכון שהערבים רצו להרוג את כל היהודים,
 אלא שמשה ניצח אותם וכולם טבעו ביים?
 – נכון. משה עשה ניסים. כאשר יצאו היהודים ממצרים היה חושך
 גדול...
 – אני יודע, אני יודע! – קורא בני – היה חושך, והערבים לא יכלו לראות
 דבר, אבל היהודים ראו גם בחושך, כי הייתה להם חנוכייה, והיא דלקה
 שמונה ימים בלי שמן. אבא, אני רוצה סביבון!
 – אין עכשיו סביבון! – אני צועק – עכשיו פסח ולא חנוכה.
 – אבא – חוזר רפאל ושואל, – נכון שבאו המון מְצָרִים, אבל היהודים
 ניצחו את כולם, והמצרים טבעו כולם ביים?
 "נו, סוף־סוף", – אני חושב לי.
 – ואז בא האריה – אומר רפי.
 איזה אריה?
 – אריה שואג, אבל בר־כוכבא ניצח אותו.
 – מה פתאום בר־כוכבא? במצרים היה משה רבנו.
 – גם משה, אני יודע.
 – החוצה!... – אני שואג.
 רפי בורח מהר מן החדר. הוא במצב־רוח טוב מאוד, ואני שומע אותו
 אומר לחברו דורון: "אבא שלי מנצח אריה".
 עכשיו אני מתחיל להבין מדוע לא הלכו היהודים לגן כאשר יצאו
 ממצרים...
 אפרים קישון – זוהי הארץ.

Verbes

expliquer

הסביר, מסביר, להסביר (הפעיל)

découvrir

גילה, מגלה, לגלות (פיעל)

enlacer

חיבק, מחבק, לחבק (פיעל)

chanter

שר, שר, לשיר (פעל)

envoyer

שלח, שולח, לשלוח (פעל)

cacher

הסתיר, מסתיר, להסתיר (הפעיל)

se déguiser

התחפש, מתחפש, להתחפש
(התפעל)

cuisiner

בישל. מבשל, לבשל (פיעל)

corriger, réparer

תיקן, מתקן, לתקן (פיעל)

faire cuire au four

אָפּה, אָפּה, לְאָפּוֹת (פעל)

voler

עָף, עָף, לְעוֹף (פעל)

tuer

הרג, הורג, להרוג (פעל)

vaincre

ניצח, מנצח, לנצח (פיעל)

se noyer

טבע, טובע, לטבוע (פעל)

brûler

דלק, דולק, לדלוק (פעל)

crier

צעק, צועק, לצעוק (פעל)

rugir

שָׁאָג, שׁוֹאָג, לְשׁוֹאֹג (פעל)

Noms

miracle

נס, ניסים

fête

חג

jardin (jardin d'enfants)

גן

פעלים

שמות עצם

jardinière d'enfants	גננת
âge	גיל
propriétaire (à qui)	בעל
vision (des choses)	הסתכלות
football	כדורגל
chewing-gum	מסטיק
phrase	משפט
choses (paroles) sensées	דברי-טעם
chaleur humaine	חמימות
bébé, petit enfant	תינוק
berceau de jonc (Moïse)	תיבה
roi	מלך
chant	שיר
travaux forcés	עבודת-פרך
héros	גיבור
association	אסוציאציה
oiseau	ציפור
obscurité	חושך
arabe	ערבי, ערבים
huile	שמן
lion	אריה
humeur, état d'esprit	מצב-רוח

Adjectifs

שמות תואר

attentif à	עַר לְ-
municipal	עירוני
développé	מפותח
perçant, aigu	חד
original	מקורי
logique	הגיוני
complet	שָׁלֵם
construit	בְּנוּי

Mots-outils

מילות

près de	קָרוֹב לְ...לְ
autour de lui	סְבִיבוֹ, (סביב)
dans peu de temps	עוד מעט
au delà, au dessus	מֵעַל
devant	לפני
pourquoi	מדוע
bien	היטב
bien entendu, évidemment	כמובן
préférable	מוטב
une deuxième fois	שנית
soudain	פתאום
mais que	אלא ש-
énormément	המון
dehors (avec mouvement)	החוצה

Expressions

ביטויים

tout ce qui est fait

כל הנעשה

il semble que

נראה ש-

à voix haute

בקול רם

je vous jure (litt. sur ma vie)

בְּחַיִּי!

n'est-il pas vrai que

נְכוּן ש-

enfin

סוף-סוף

comment donc

מה פְּתָאוּם

נס הפסח

Le miracle de Pessah'

"אני חושב", אומר אני לעצמי, "אני חושב שהגיע הזמן שבני רפאל יהיה קרוב יותר אל החגים. הילד ער לכל הנעשה סביבו; עוד מעט יעזב את הגן של הגננת טובה וילך לגן עירוני. ילד מפתח מעל לגילו ובעל הסתכלות חדה. גם עכשו אינו נח; משחק כדורגל לפני הבית". אני קורא לו. הילד בא מיד. אני נותן לו את המסטיק ושואל:

– רפאל, מה אתה יודע על חג הפסח?

– בפסח לא הולכים לגן.

– מדוע לא הולכים לגן?

– כשיצאו היהודים ממצרים לא הלכו לגן, אז גם עכשו לא הולכים לגן. "הנה תשובה מקורית והגיונית לגמרי" – אני חושב לי, – משפט שלם ובנוי היטב. נראה שהוא לומד דברי טעם מפי הגננת טובה".

– אבא – אומר בני רפאל, – כאשר יצאו היהודים ממצרים, מדוע לא הלכו לגן?

"אפשר, כמובן, להסביר לו" – אני חושב בלבי, – "אבל מוטב שהילד יגלה בעצמו".

– חשב! – אני אומר.

– לא הלכו לגן – הוא חושב בקול רם, – מפני שהמצרים רצו לקחת את הילדים.

חבקתי אותו בחמימות. תינוק בן חמש, בחיי! צריך להביא פעם פרחים לגננת הזאת.

– גם את משה רצו לקחת – ממשיך רפי, – ואז האמא שלו שמה אותו בתבה, ובת המלך, אסתר המלכה, מצאה אותו. (שר): "חג פורים! חג גדול ליהודים! הבה נרעישה רשרשרה הבה נרעישה רשרשרה!" אני רואה שהם לומדים הרבה שירים בגן.

– רפאל – אני מסביר לו, – כשיצאו היהודים ממצרים עדין לא היה פורים. היהודים עבדו שם עבודת פור.

– אבא – שואל רפי, – טרומפלדור היה גבור?

"אסוציאציה מענינת", אני חושב לי.

– עכשו איננו מדברים על טרומפלדור – אני אומר. – מה עשו היהודים כאשר ראו שרוצים לקחת מהם את הילדים שלהם?

– לא שלחו את הילדים לגן!

- נכוֹן יִפֶּה - אֶמְרֵתִי.
 - הֵם הִסְתִּירוּ אוֹתָם.
 - אֵיפֶה הִסְתִּירוּ אוֹתָם? - שְׁאַלְתִּי.
 - הַיְלָדִים הִתְחַפְּשׂוּ. (שֵׁר): "זֶקֶן יוֹרֵד לִי עַד בְּרַכִּים".
 "הֵם לוֹמְדִים הַרְבֵּה שִׁירִים בְּגֵן", אֲנִי חוֹשֵׁב שְׁנִית.
 - נִחְזֵר לְפֶסֶח - אֲנִי אוֹמֵר, - מָה אֶכְלוּ הַיְהוּדִים כַּאֲשֶׁר יֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם?
 - אֲזַנִּי־הֶמֶן!
 - לֹא!
 - כֵּן!
 - טוֹב, אִם כֵּן, מָה אֶכְלוּ עוֹד?
 - מִצּוֹת. כְּשִׁיֵּצְאוּ הַיְהוּדִים מִמִּצְרַיִם, לֹא יִכְלוּ לִבְשֵׁל, וְקָנוּ לְעֶצְמָם מִצּוֹת.
 - לֹא קָנוּ - אֲנִי מֵתַקֵּן אוֹתוֹ - אָפוּ.
 - עָפוּ כְּצִפּוֹרִים.
 - לֹא עָפוּ, אָפוּ.
 - אָבֹא - אוֹמֵר פֶּתְאוּם בְּנִי, - נְכוֹן שֶׁהַעֲרָבִים רָצוּ לְהַרְגֵּךְ אֶת כָּל הַיְהוּדִים,
 אֲלֵא שְׁמוֹשָׁה נִצְחָה אוֹתָם וְכָלָם טָבְעוּ בַּיָּם?
 - נְכוֹן. מֹשֶׁה עָשָׂה נְסִים. כַּאֲשֶׁר יֵצְאוּ הַיְהוּדִים מִמִּצְרַיִם הִיָּה חוֹשֶׁךְ גָּדוֹל...
 - אֲנִי יוֹדֵעַ, אֲנִי יוֹדֵעַ! - קוֹרֵא בְּנִי - הִיָּה חוֹשֶׁךְ, וְהַעֲרָבִים לֹא יִכְלוּ לִרְאוֹת
 דָּבָר, אֲבָל הַיְהוּדִים רָאוּ גַם בְּחוֹשֶׁךְ, כִּי הִיָּתָה לָהֶם חֲנֻכָּיָה, וְהִיא דִּלְקָה
 שְׁמוֹנָה יָמִים בְּלִי שְׁמֶן. אָבֹא, אֲנִי רוֹצֵה סְבִיבוֹן!
 - אֵינְךָ עֹכֵשׁ סְבִיבוֹן! - אֲנִי צוֹעֵק - עֲכָשׁוּ פֶסֶח וְלֹא חֲנֻכָּה.
 - אָבֹא - חוֹזֵר רְפָאֵל וְשׂוֹאֵל, - נְכוֹן שֶׁבָּאוּ הַמּוֹן מִצְרַיִם, אֲבָל הַיְהוּדִים
 נִצְחָה אֶת כָּלָם, וְהַמִּצְרַיִם טָבְעוּ כָּלָם בַּיָּם?
 "נֹו, סוּף־סוּף", - אֲנִי חוֹשֵׁב לִי.
 - וְאֵז בָּא הָאֲרִיָּה - אוֹמֵר רַפִּי.
 אֵינָה אֲרִיָּה?
 - אֲרִיָּה שׂוֹאֵג, אֲבָל בְּרֶכּוֹכָא נִצְחָה אוֹתוֹ.
 - מָה פֶּתְאוּם בְּרֶכּוֹכָא? בְּמִצְרַיִם הִיָּה מֹשֶׁה רַבְּנוּ.
 - גַּם מֹשֶׁה, אֲנִי יוֹדֵעַ.
 - הַחוֹצֵה!... - אֲנִי שׂוֹאֵג.
 רַפִּי בּוֹרַח מִהַר מִן הַחֶדֶר. הוּא בְּמִצְבְּרוֹחַ טוֹב מְאוֹד, וְאֲנִי שׂוֹמֵעַ אוֹתוֹ
 אוֹמֵר לְחֶבְרוֹ דוֹרוֹן: "אָבֹא שְׁלִי מִנִּצְחָה אֲרִיָּה".
 עֲכָשׁוּ אֲנִי מֵתַחִיל לְהַבִּין מִדּוּעַ לֹא הִלְכוּ הַיְהוּדִים לְגֵן כַּאֲשֶׁר יֵצְאוּ
 מִמִּצְרַיִם...
 אֶפְרַיִם קִישׁוֹן - זוֹהִי הָאֲרִץ.